

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

3. Impotentia respectiva.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

caso dissolveretur, vinculum Matrimonii, non debuit dictus Sanchez ejus mentionem facere, quem ipsemet De Lugo, ex Medicorum relatione, ait, evenire non posse.

36. Propter eandem rationem, si quis Professus in Religione contraheretur modo dicto in feminam, nulliter professus fuisset, nec esset cogendus, ut profiteretur apud Moniales, ut in simili dictum est modo n. 33.

37. Quod si quis iam initiatus Sacerdos simili ratione deficeret in feminam, fuissetne verus Sacerdos? Id enim hac occasione innuere, curiosum est.

Respondet De Lugo loc. cit. ipsum fuisse verum Sacerdotem, & Sacerdotis characterem per hujusmodi mutationem non amittere, invalidè tamen in posterum consecratorum, vel absoluturum à peccatis; sicuti, inquit, Anima Sacerdotis extra corpus characterem servat, quia est indelebilis, cum tamen non possit valide consecrari, quia exercitium Ordinis conceditur composito, id est homini, non verò solum animæ. Sed in his nostrum non est pluribus immorari, vel nostras considerationes immiscere.

§. III. Impotentia respectiva.

Posse dari Impotentiam, hoc est posse personam aliquam esse ineptam ad actum conjugalem cum hac peculiari persona, licet cum aliis sit apta, scimus, & habemus in Luce, C. ult. m. 33. *quasi*. Nec obstat in eodem loci dicti, C. *Requisiti* 33. q. 1. & C. *Laudabilem*, De *frigid.* & *malefici*, fieri non posse, ut aliquis sit impotens cum una, & potens cum alia, non obstat, inquam, quia in hoc posteriore loco Textus loquitur de impotentia ex frigida, quæ certè, si est, respectu omnium est.

1. Triplici autem modo hæc respectiva Impotentia accidere contingit. Primò, ex improportione instrumentorum generationis, ut si femina, respectu instrumenti viri hujus sit arcta, vel vir propter pinguedinem prope accedere ad vas mulieris non valeat. Secundò, ex Maleficio, tendente contra hanc personam particularem. Tertiò, ex quadam antipathia naturali circa hanc. Quæ tria capita latè explicant Aversa, q. 13. *sect. 3. Ver. Sexto Denum*, & Pontius l. 7. c. 62.

3. Dico iam, hanc impotentiam cum hac, si sit perpetua, esse impedimentum dirimens Matrimonium contrahendum cum hac, vel si cum illa contractum fuit, esse separatim coniuges, modo, quo dictum est §. 2. n. 5.

4. Dictum hoc certum est, quia Canones absolute & sine distinctione impotentiam perpetuam constituent impedimentum dirimens. Adde rationem. Ideo enim absoluta impotentia dirimit Matrimonium subséquens, quia persona, quæ ejusmodi impotentia laborat, non est apta ad actum generandi; sed idem est in respectiva pro hoc Matrimonio, ergo pro hoc impedimentum erit dirimens.

5. Si omnibus à prudentibus viris, & Matronis experitis, temporalis sit ejusmodi impotentia, eam non esse impedimentum dirimens, constat ex dictis. Quod, si dubium adsit, nam hæc sit perpetua, an temporalis, mox universalius dicam §. seg.

§. IV. Quomodo Iudicium ferendum sit, quando dubia appareat impotentia in Matrimonio, jam contracto.

1. Spissimè incertum est, an prædicta impotentia perpetua verè adsit inter coniuges legitimo Matrimonio unitos: Qua ratione igitur hæc incertitudo, sive pro foro conscientie, sive pro foro externo, evincenda est?

2. Pro foro conscientie. Quando dubium est, an Impotentia sit perpetua, an sit temporalis poterunt coniuges pro tempore, id est, solum per triennium, commisceantur, utrumque experiantur, an ipso temporis, & ætatis, & circumstantiarum opportunitate cesset impotentia, atque adeo evincatur. Nam in prædicto dubio habent coniuges ius inquirendi de potentia, vel impotentia, quæ aliter

Pars III.

inquiri non potest, nisi copulam attentando: quod, si semen aliquando dispergatur, cum id sit per accidens, non erit culpa, ut mox iterum dicam n. 8. Solum triennium dixi, nam tantum temporis prudenter præfixit, (C. *Laudabilem*, C. *fin. de frigid.* Ecclesia requirit, & sufficere ad indagandam hanc veritatem. Post triennium igitur, si persistat impotentia, sunt separandi coniuges modo nuper dicto, supra hoc eodem cap. §. 2. num. 5. Quando non sit dubium, sed ipse verè probabilis consummandi copulam, dicam num. 8. cum Sanch.

3. Pro foro externo (cujus tiam non pauca faciunt, ut videbis etiam pro interno) alia ratione procedendum est, quando coniuges conveniunt, fatendo impotentiam, alia verò, quando dissentiant.

Quando conveniunt.

4. In hoc casu, quamvis conveniant coniuges, affirmando impotentiam, si tamen ejus moralis saltem certitudo, per Medicos, & Matronam peritam, modo supra dicto non appareat, conjugibus fidem ne habeat statim Iudex, nec Matrimonium invalidum statim pronunciet, nam ex communiore, ac probabiliori sententia, tria præstanda antea sunt, vide C. *Laudabilem*, De *frigid.* Sanch. Pont. aliosque cum Avers. q. 13. *sect. 5. §. Statuendum tamen*. Primò per tres annos continuos debent ejusmodi coniuges frequenter, (& quidem morali frequentia, & humana) experiri, an verè sint impotentes: id, quod facient, attentando copulam materialem. Secundò, iidem post dictos tres annos jurare debent, se coire, non potuisse, licet conati sint. Tertiò, debet accedere Testimonium septimæ manus, ut jura loquuntur, id est debent septem propinqui ex parte viri, & septem ex parte femina, vel in horum defectu totidem vicini vel saltem quot haberi possunt, debent, inquam, jurare se credere coniuges verum dicere, dum ij jurant se per illam triennium copulam perficere non potuisse. Hæc dispositio merito à Sacris Canonibus statuta est, ne inter ipsos coniuges intercedat aliqua fraus, vel collusio, & ne, si facilis fides habeatur aliqua deceptio subjaceat. His ergo tribus conditionibus positus de invaliditate Matrimonii, sententiam Iudex proferat.

5. Duo nota. Primo, si ante finem Triennii appareat certo physice, vel moraliter impotentia perpetua, ut si apparent virilia arida, &c. ut supra diximus, tunc non erit expectandus triennii finis, nec adhibendum Testimonium supradictum septimæ manus; hoc enim Testimonium requiritur, quando res est dubia, ut videbimus: sed si res certa sit, ad quid ejusmodi Testimonium? statim ergo ferenda est sententia à Iudice de invaliditate Matrimonii, quia tunc subintrat doctrina data §. 2. n. 5.

Ita docet Hurt. d. 22. *matr. d. 11. n. 38*, contra Sanch. & Pontium ab ipso citatos requirentes, etiam hic, septimæ manus Testimonium. Ratio autem Hurtadi, quæ est modo dicta, satis efficax mihi videtur.

6. Nota Secundò. Quando nam debet incipere ejusmodi triennalis experientia? Sanchez cum communi dicit, incipere à die intentatæ primæ copulæ, Pontius à die, quo Iudex decernit, faciendam esse ejusmodi triennalem experientiam. Aversa, à die, quæ præfiget Iudex, ut rationalius judicabit; id enim totum Iudicis arbitrio remittitur.

Ex iis sententiis. Prima est servanda, quando agimus pro foro conscientie juxta dicta n. 2. Secundam, vel tertiam, (cum utraque sit probabilis) poterit, ut libet, amplecti Iudex, immo etiam primam, quando illa vti, necessarium, seu opportunum ipse arbitrabitur, quod certè erit, si post multum tempus ad Iudicem acceditur, & interim coniuges experti copulam fuerint.

7. Dum autem dicitur Triennium debere esse continuum, morali intelligatur modo (ut contra aliquos, requirentes continuam physicam, bene docet Diana p. 11. r. 5. ref. 8. G. Hurt. d. 22. *diff. 11. num. 41. fine*,) id est non magna interruptione facta, quod si magna ob aliquem casum intercessit, suppleatur prudentis Iudicis arbitrio, post triennium.

N 8. Deni